

CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2013

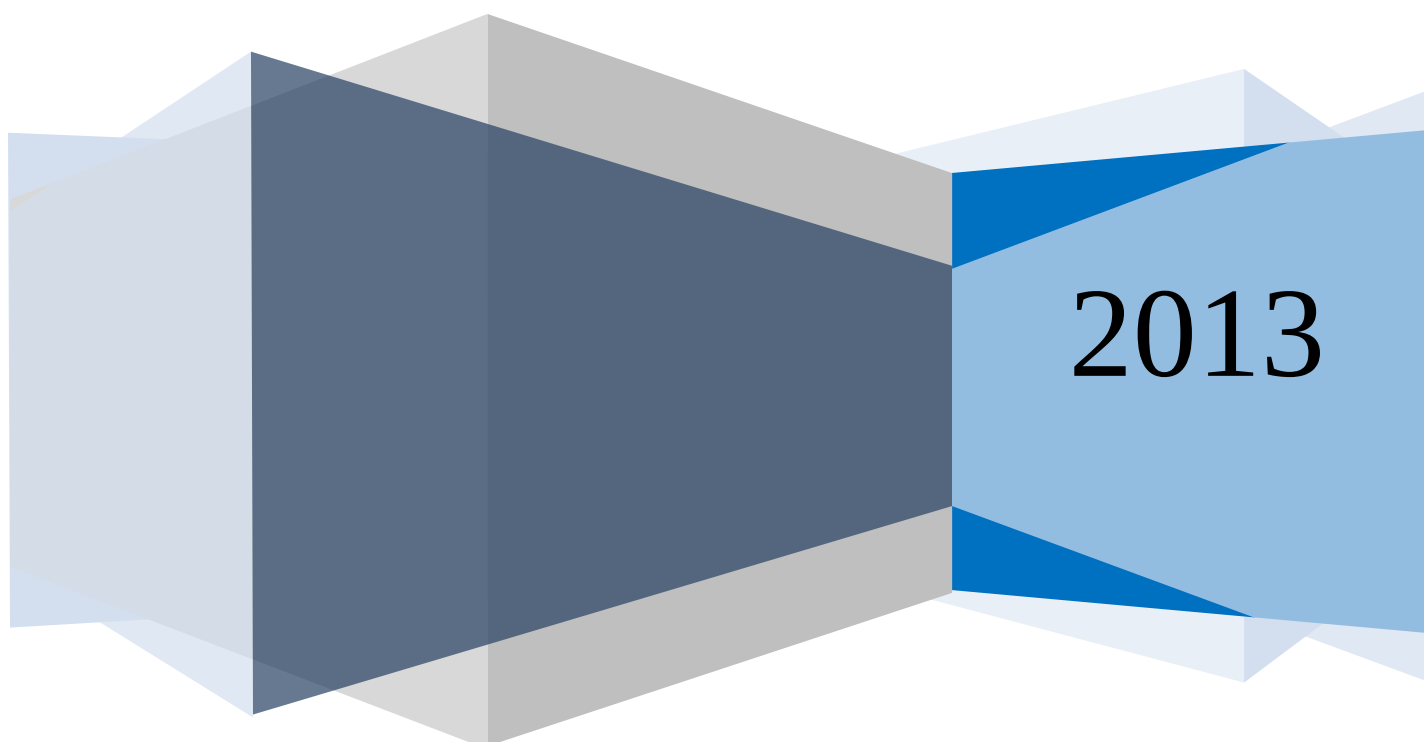
Województwo małopolskie

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska

Dr Agnieszka Komor

Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Magdalena Typa

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa małopolskiego

Województwo małopolskie jest położone w środkowo-południowej części kraju, graniczy ze Słowacją. Jest to ważny region dla polskiej turystyki z uwagi na atrakcyjne tereny górskie na południu województwa (Tatry i Podhale) oraz liczne zabytki kulturowe. Szczególną rolę dla Małopolski, a także dla gospodarki całej Polski pełni Kraków, dawna stolica Polski, obecnie drugie pod względem wielkości miasto w Polsce. Małopolskę wyróżnia bardzo duża gęstość zaludnienia, co wynika przede wszystkim z rozdrobnienia agrarnego.

Atuty województwa stanowią:

- dogodne połączenia komunikacyjne: główny korytarz tranzytowy z Europy Zachodniej na Ukrainę (autostrada A4), sprzyjające połączenia kolejowe (przez region przebiega również europejski korytarz transportowy TINA III); międzynarodowe lotnisko Kraków–Balice (drugie pod względem wielkości w Polsce); sześć drogowych przejść granicznych oraz jedno kolejowe w Leluchowie,
- duży potencjał naukowy i badawczy krakowskich uczelni wyższych oraz ośrodków naukowych, wśród których bardzo liczną grupę stanowią jednostki naukowe zaklasyfikowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego do najwyższej kategorii¹,
- znaczne zasoby pracy, zarówno niskokwalifikowanej o małych oczekiwaniach płacowych, jak i specjalistów o wysokich kwalifikacjach,
- bardzo duże walory turystyczne, szczególnie należy wyróżnić obiekty należące do listy światowego dziedzictwa UNESCO, takie jak: Stare Miasto w Krakowie, Auschwitz-Birkenau. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945), Zabytkowa Kopalnia Soli w Wieliczce, Kalwaria Zebrzydowska: manierystyczny zespół architektoniczny i krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy, a także drewniane kościoły południowej Małopolski - Binarowa, Blizne, Lipnica Murowana, Sękowa) a także walory przyrodnicze obszarów górskich i Pogórza Karpackiego,
- Zachęty inwestycyjne dla inwestorów oferowane w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

¹W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło m.in.: Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni, Instytut Farmakologii, Instytut Ochrony Przyrody, Instytut Botaniki PAN, Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN w Krakowie, Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, w Krakowie, Wydział Chemii, Wydział Prawa i Administracji, Collegium Medicum, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii oraz Wydział Biologii i Nauk o Ziemi Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Odlewnictwa w Krakowie, Wydział Inżynierii Lądowej, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Wydział Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a także Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej oraz Wydział Towaroznawstwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa małopolskiego

Wyszczególnienie	Województwo małopolskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2010 r. (zł/osoba)	31501	37096	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2012)	3354077	38533299	8,7%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2012 r. (osoby)	55972	484999	11,5%
Absolwenci szkół średnich w 2012 r. (osoby)	40411	421317	9,6%
Liczba pracujących w 2012 r. (osoby)	1240844	13911203	8,9%
Struktura pracujących w 2012 r.	sektor rolniczy 22,0% sektor przemysłowy 24,7% sektor usługowy 53,3%	sektor rolniczy 17,1% sektor przemysłowy 27,4% sektor usługowy 55,5%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2011 r. (mln zł)	2948,4	73704,4	4%
Kapitał spółek w 2011 r. (mln zł)	11313	194160,6	5,8%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– SSE Katowicka, podstrefa: gm. Myślenice – SSE Krakowska, podstrefa: gm. Andrychów, gm. Bochnia, gm. Chelmek, gm. Dobczyce, gm. Gdów, gm. Książ Wielki, gm. Niepołomice, gm. Skawina, gm. Słomniki, gm. Wolbrom, gm. Zabierzów, gm. Zator, m. Bochnia, m. Bukowno, m. Kraków, m. Limanowa, m. Nowy Sącz, m. Oświęcim, m. Tarnów – SSE Mielecka, podstrefa: m. Gorlice			
Wyróżniające oceny PAI_2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł kapitałochłonny klasa A Przemysł pracochłonny klasa B Handel klasa C Turystyka klasa B Edukacja klasa B		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Przemysł klasa B Handel klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa C		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	wielicki, Kraków, Nowy Sącz, Tarnów	
	Klasa B	myślenicki, oświęcimski	

Gminy	Klasa A	Bochnia (1), Mogilany (2), Skawina (3), Świątniki Górne (3), Wielka Wieś (2), Zabierzów (2), Zielonki (2), Dobczyce (3), Myślenice (3), Siepraw (2), Kłaj (2), Niepołomice (3), Wieliczka (3), Kraków (1), Gorlice (1), Limanowa (1), Mszana Dolna (1), Krynica-Zdrój (3), Zakopane (1), Nowy Sącz (1), Alwernia (3), Chrzanów (3), Trzebinia (3), Bukowno (1), Bolesław (2), Klucze (2), Olkusz (3), Oświęcim (1), Brzeszcze (3), Kęty (3), Zator (3), Andrychów (3), Wadowice (3), Tarnów (1)
	Klasa B	Bochnia (2), Łapanów (2), Rzezawa (2), Żegocina (2), Jerzmanowice-Przeginia (2), Kocmyrzów-Luborzyca (2), Krzeszowice (3), Liszki (2), Michałowice (2), Skala (3), Sułkowice (3), Sękowa (2), Tymbark (2), Grybów (1), Chełmiec (2), Kamionka Wielka (2), Muszyna (3), Ryto (2), Nowy Targ (1), Rabka-Zdrój (3), Spytkowice (2), Libiąż (3), Wolbrom (3), Chełmek (3), Osiek (2), Oświęcim (2), Polanka Wielka (2), Przeciszów (2), Jordanów (1), Sucha Beskidzka (1), Spytkowice (2), Brzesko (3), Dębno (2), Dąbrowa Tarnowska (3), Skrzyszów (2), Tarnów (2), Wierzchosławice (2)

Źródło: opracowanie własne.

Województwo małopolskie dostarczyło w 2010 r. 7,3% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 31501 zł, przy średniej dla Polski 37096 zł. Wynik ten plasuje województwo na 8 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2010 wyniosła 168,5%, przy średniej dla Polski równej 168%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 53,3% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 22% i 24,7% pracujących (GUS, BDR 2013).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2013 to 3354077 mieszkańców, co stanowiło 8,7% ludności Polski. W województwie małopolskim struktura wieku w roku 2012 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 19,4% osób, produkcyjny: 63,3% i poprodukcyjny: 17,3% (Polska analogicznie: 18,3%, 63,9% i 17,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2013 r. 11,3%, dla porównania w Polsce - 13%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2013 wyniosło 3468,4 zł, czyli 92% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 33 uczelni wyższych, w których kształci się 203 tys. studentów, czyli 12,1% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 10,4% uczniów województwa, natomiast do techników 9,4%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: edukacja, szkolnictwo wyższe i nauka, społeczeństwo informacyjne, sektor naukowo-badawczy i sektor zaawansowanych technologii oraz turystyka i kultura.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 3 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Katowicka, podstrefa: gm. Myślenice,
- SSE Krakowska, podstrefa: gm. Andrychów, gm. Bochnia, gm. Chełmek, gm. Dobczyce, gm. Gdów, gm. Książ Wielki, gm. Niepołomice, gm. Skawina, gm. Słomniki, gm. Wolbrom, gm. Zabierzów, gm. Zator, m. Bochnia, m. Bukowno, m. Kraków, m. Limanowa, m. Nowy Sącz, m. Oświęcim, m. Tarnów,
- SSE Mielecka, podstrefa: m. Gorlice.

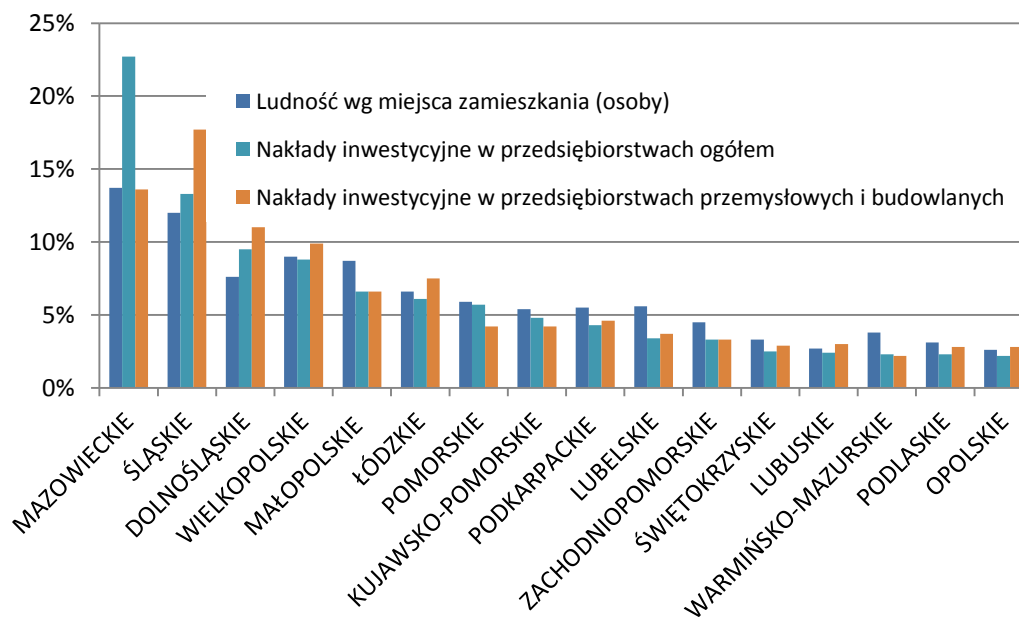
2. Pozycja województwa na mapie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i Unii Europejskiej

Województwo małopolskie charakteryzuje się wysoką ogólną atrakcyjnością inwestycyjną, o czym świadczy przyznanie województwu klasy B wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN – por. rys.1 w Aneksie. Region uzyskał także bardzo wysokie oceny potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla sekcji przemysł kapitałochłonny (klasa A), przemysł pracochłonny (klasa B), handel (klasa C), turystyka (klasa B), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (klasa B).²

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, samofinansowanie JST oraz nakłady inwestycyjne – por. rys.2 w Aneksie. Region uzyskał ponadprzeciętne oceny wskaźników RAI dla przemysłu (klasa B), handlu i napraw (klasa C), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (klasa C).

Potencjalna i rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna znalazła odzwierciedlenie w decyzjach inwestorów odnośnie przepływów kapitału. Ukazuje to rysunek 1. Województwo małopolskie w roku 2011 zajęło piąte miejsce w Polsce pod względem nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach (6,6% ich wartości we wszystkich województwach), podczas gdy udział województwa w zaludnieniu Polski był równy 8,7%.

Rysunek 1. Struktura regionalna nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2011 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

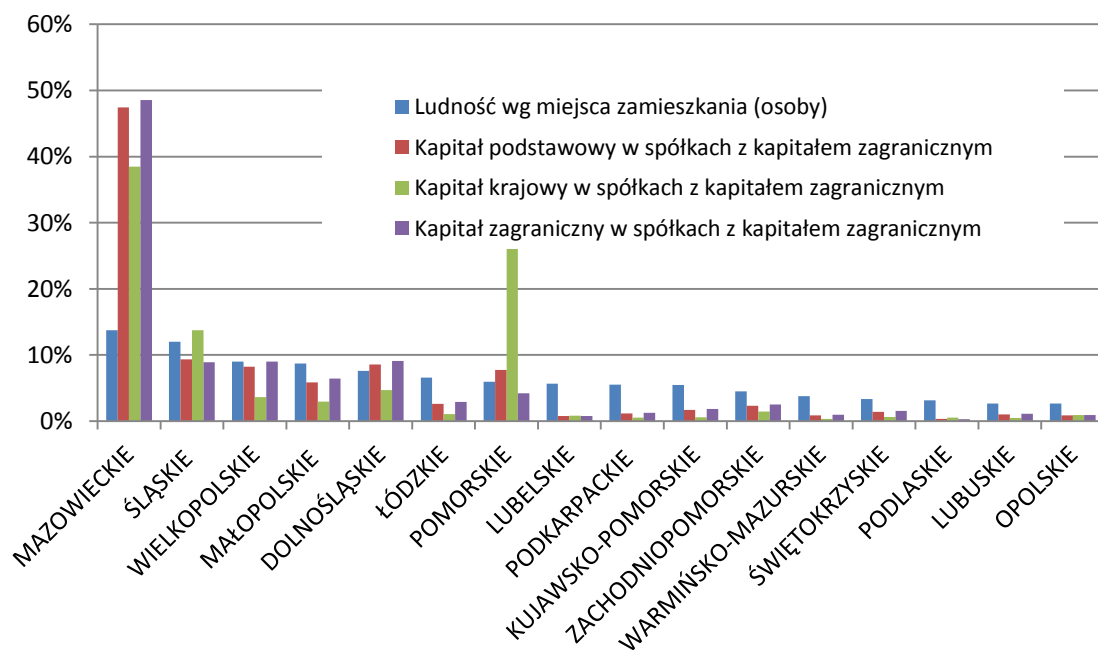
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 13.11.2013)

² Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej - <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/publikacje>

Względne niedoinwestowanie przedsiębiorstw w równym stopniu dotyka sektor przemysłowo-budowlany.

Znaczny w porównaniu do innych województw potencjał ludnościowy nie znalazł należytego odzwierciedlenia w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych – patrz rys. 2. Na województwo małopolskie przypada tylko 5,8% wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego, z czego większość stanowi kapitał zagraniczny. Jest to za mało wobec 9-procentowego udziału w zaludnieniu Polski. Zjawisko to dotyczy szczególnie kapitału krajowego (2,9%). W latach 2003-2011 województwo nieco pogorszyło swoją pozycję konkurencyjną na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych, gdyż w tym okresie udział województwa na rynku BIZ mierzony wartością kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego zmalał z 7,19 do 5,83% – por. rys.3.

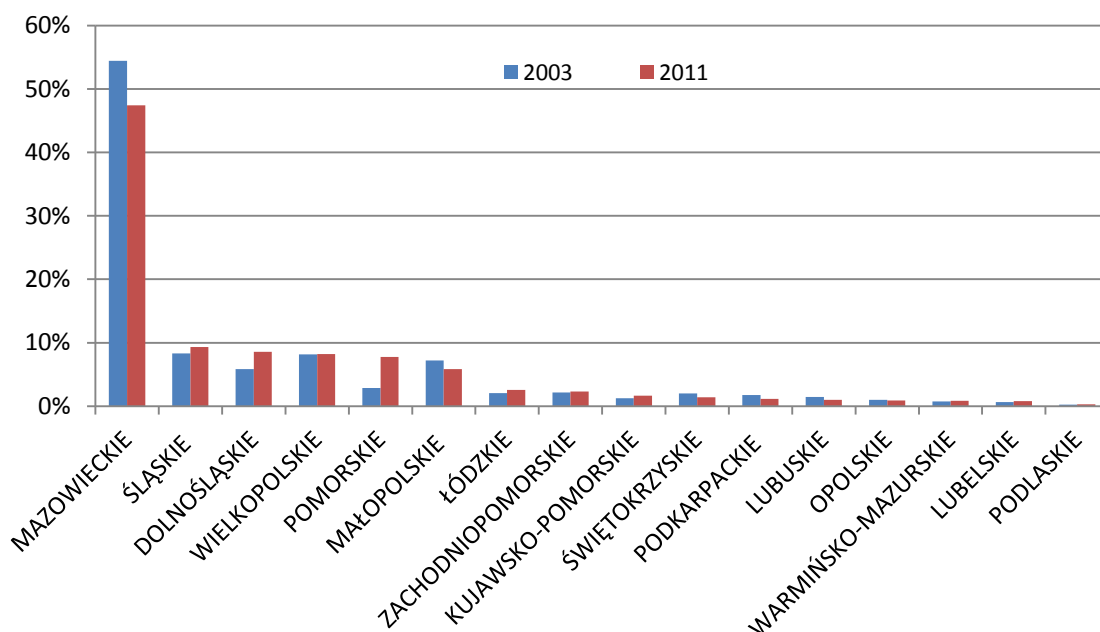
Rysunek 2. Struktura regionalna kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 13.11.2013).

Rysunek 3. Pozycja konkurencyjna województw na rynku inwestycji z kapitałem zagranicznym wg wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2003 i 2010 (% wielkości krajowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, data pobrania 13.11.2013.

Szansą dla województwa małopolskiego może być staranne przygotowanie terenów inwestycyjnych, przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do posiadanych walorów lokalizacyjnych.

Region małopolski jest rozpatrywany jako potencjalna lokalizacja na tle innych regionów europejskich. Biorąc pod uwagę czynnik innowacyjności, rynkowy oraz kapitału ludzkiego region ten można zaklasyfikować na 210 pozycji wśród 270 regionów szczebla NUTS2 w UE przyznać klasę E – por. Tabela 2 w Aneksie.

Województwo ma przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę C. Jest bardziej atrakcyjne niż między innymi regiony: **brytyjskie**: Cornwall and Isles of Scilly; **greckie**: Notio Aigaio, Kriti, Ionia Nisia, Ipeiros, Dytiki Ellada, Anatoliki Makedonia, Thraki, Sterea Ellada, Voreio Aigaio, Dytiki Makedonia, Peloponnisos; **włoskie**: Umbria (NUTS 2006), Molise, Sardegna, Sicilia, Puglia, Basilicata, Calabria; **węgierskie**: Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld; Észak-Alföld; **niemieckie**: Lüneburg; **czeskie**: Severozápad; **francuskie**: Picardie, Poitou-Charentes; **portugalskie**: Região Autónoma da Madeira (PT), Algarve, Norte, Alentejo, Região Autónoma dos Açores i Centro (PT); **hiszpańskie**: Castilla-La Mancha, Extremadura; **słowackie**: Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko; **bułgarskie**: Severoiztochen, Severen tsentralen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen oraz Severozapaden; **rumuńskie**: Vest, Nord-Vest, Centru, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia, Nord-Est oraz Sud – Muntenia.

3. Zróźnicowanie wewnętrzne atrakcyjności inwestycyjnej województw

Powiaty

Do najbardziej atrakcyjnych powiatów województwa małopolskie należy zaliczyć: wielicki, Kraków, Nowy Sącz, Tarnów, myślenicki, oświęcimski - patrz tab. 2.

Tabela 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa małopolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Kraków	0,356	A	A	A	A	A
Tarnów	0,315	A	A	A	B	A
Nowy Sącz	0,315	A	A	A	A	A
Powiat wielicki	0,293	A	B	A	A	B
Powiat myślenicki	0,267	B	C	C	C	D
Powiat oświęcimski	0,265	B	C	B	B	C
Powiat olkuski	0,264	C	B	C	C	C
Powiat krakowski	0,263	C	B	C	C	C
Powiat chrzanowski	0,258	C	C	C	D	C
Powiat bocheński	0,250	C	C	C	C	C
Powiat tatrzański	0,245	C	D	D	A	D

Źródło: opracowanie własne.

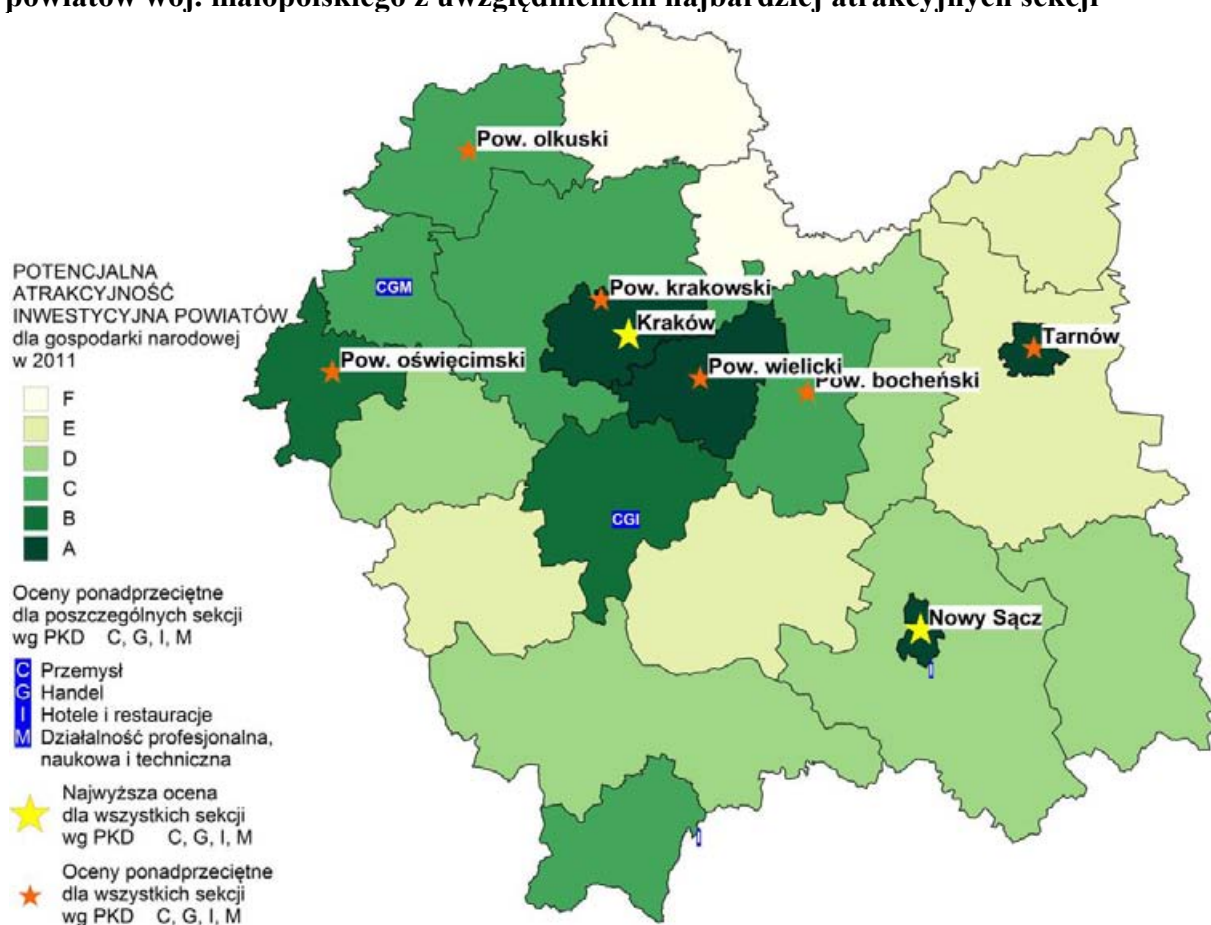
Wymienione powiaty poza powiatami: olkuskim, krakowskim, chrzanowskim, bocheńskim tatrzańskim charakteryzują się wysoką atrakcyjnością inwestycyjną. Na wyróżnienie zasługują powiaty grodzkie: Kraków i Nowy Sącz z uwagi na uzyskanie przez te jednostki klasy A potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki narodowej.

W odniesieniu do poniższych sekcji należy wyróżnić dodatkowo następujące powiaty:

- myślenicki, oświęcimski, chrzanowski, bocheński (klasa C) dla sekcji C,
- myślenicki, olkuski, krakowski, chrzanowski, bocheński (klasa C) dla sekcji G,
- myślenicki, olkuski, krakowski, bocheński, nowosądecki (klasa C) dla sekcji I i oświęcimski, olkuski, krakowski, chrzanowski, bocheński dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa małopolskiego zawiera rysunek 3.

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. małopolskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: opracowanie własne.

Gminy

Podobnie jak w przypadku powiatów, również atrakcyjność gmin wykazuje duże zróżnicowanie. Wśród najlepiej ocenionych znalazły się takie gminy jak: Bochnia (1), Mogilany (2), Skawina (3), Świątniki Górne (3), Wielka Wieś (2), Zabierzów (2), Zielonki (2), Dobczyce (3), Myślenice (3), Siepraw (2), Kłaj (2), Niepołomice (3), Wieliczka (3), Kraków (1), Gorlice (1), Limanowa (1), Mszana Dolna (1), Krynica-Zdrój (3), Zakopane (1), Nowy Sącz (1), Alwernia (3), Chrzanów (3), Trzebinia (3), Bukowno (1), Bolesław (2), Klucze (2), Olkusz (3), Oświęcim (1), Brzeszcze (3), Kęty (3), Zator (3), Andrychów (3), Wadowice (3), Tarnów (1). Znalazło to także odzwierciedlenie w ich wysokich ocenach (A lub B) dla wszystkich analizowanych sekcji - por. tabela 3.

Tabela 2 Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa małopolskiego w dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Kraków (1)	0,281	A	A	A	A	A
Gorlice (1)	0,261	A	A	A	B	A
Niepołomice (3)	0,259	A	A	A	A	A
Oświęcim (1)	0,259	A	A	A	A	A
Bochnia (1)	0,252	A	A	A	B	A
Limanowa (1)	0,251	A	A	A	A	A
Wielka Wieś (2)	0,251	A	A	A	A	A
Tarnów (1)	0,251	A	A	A	C	A
Zielonki (2)	0,250	A	A	A	A	A
Nowy Sącz (1)	0,249	A	A	A	A	A
Zabierzów (2)	0,244	A	A	A	A	A
Bukowno (1)	0,241	A	A	A	A	A
Myślenice (3)	0,241	A	A	A	A	B
Olkusz (3)	0,241	A	A	A	A	A
Zakopane (1)	0,240	A	A	A	A	A
Skawina (3)	0,237	A	A	A	B	A
Dobczyce (3)	0,235	A	A	A	B	A
Kęty (3)	0,235	A	A	A	B	A
Zator (3)	0,233	A	A	A	D	B
Andrychów (3)	0,232	A	A	A	A	A
Chrzanów (3)	0,231	A	A	B	D	A
Mogilany (2)	0,230	A	A	A	A	A
Alwernia (3)	0,229	A	A	A	B	A
Wadowice (3)	0,227	A	A	A	A	A
Mszana Dolna (1)	0,227	A	A	A	A	B
Kłaj (2)	0,222	A	A	A	A	A
Brzeszcze (3)	0,222	A	A	A	C	B
Wieliczka (3)	0,222	A	A	B	A	A
Świątniki Górne (3)	0,221	A	A	A	B	B
Trzebinia (3)	0,221	A	A	B	B	A
Bolesław (2)	0,220	A	A	A	B	B
Krynica-Zdrój (3)	0,220	A	A	B	A	A
Klucze (2)	0,220	A	A	A	B	B
Siepraw (2)	0,217	A	B	A	B	B
Krzeszowice (3)	0,216	B	A	A	B	B
Sucha Beskidzka (1)	0,215	B	A	A	A	B
Łapanów (2)	0,215	B	B	B	A	B
Michałowice (2)	0,214	B	B	B	B	B
Grybów (1)	0,212	B	B	A	B	C
Nowy Targ (1)	0,211	B	B	B	A	B
Wolbrom (3)	0,211	B	B	B	A	B
Skała (3)	0,209	B	B	B	B	B

Osiek (2)	0,209	B	B	B	C	B
Libiąż (3)	0,209	B	B	B	B	B
Liszki (2)	0,208	B	B	B	A	B
Bochnia (2)	0,208	B	B	B	A	B
Rytro (2)	0,208	B	B	B	A	D
Chełmek (3)	0,207	B	B	B	C	B
Dębno (2)	0,206	B	B	B	C	B
Przeciszów (2)	0,206	B	B	B	D	C
Jerzmanowice-Przebinia (2)	0,206	B	B	B	B	C
Tarnów (2)	0,206	B	B	B	B	B
Tymbark (2)	0,206	B	B	B	A	C
Wierzchosławice (2)	0,205	B	B	C	E	B
Muszyna (3)	0,205	B	B	B	A	B
Brzesko (3)	0,204	B	B	B	C	B
Kocmyrzów-Luborzyca (2)	0,204	B	B	B	B	B
Jordanów (1)	0,203	B	B	B	A	C
Skrzyszów (2)	0,203	B	B	B	C	C
Spytkowice (2)	0,203	B	B	B	C	C
Spytkowice (2)	0,203	B	C	B	A	C
Dąbrowa Tarnowska (3)	0,202	B	B	C	D	B
Oświęcim (2)	0,202	B	B	C	E	B
Żegocina (2)	0,202	B	C	C	B	C
Kamionka Wielka (2)	0,200	B	C	B	A	C
Rabka-Zdrój (3)	0,200	B	B	B	A	C
Sułkowice (3)	0,200	B	B	B	B	C
Chełmiec (2)	0,198	B	C	B	B	C
Polanka Wielka (2)	0,198	B	C	B	D	C
Rzezawa (2)	0,198	B	C	C	C	C
Sękowa (2)	0,198	B	C	C	A	C

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina wiejsko-miejska

Źródło: opracowanie własne.

Atrakcyjne gminy to także gminy zaliczone do klasy B wg wskaźnika PAI1_GN, takie jak: Bochnia (2), Łapanów (2), Rzezawa (2), Żegocina (2), Jerzmanowice-Przebinia (2), Kocmyrzów-Luborzyca (2), Krzeszowice (3), Liszki (2), Michałowice (2), Skąpa (3), Sułkowice (3), Sękowa (2), Tymbark (2), Grybów (1), Chełmiec (2), Kamionka Wielka (2), Muszyna (3), Rytro (2), Nowy Targ (1), Rabka-Zdrój (3), Spytkowice (2), Libiąż (3), Wolbrom (3), Chełmek (3), Osiek (2), Oświęcim (2), Polanka Wielka (2), Przeciszów (2), Jordanów (1), Sucha Beskidzka (1), Spytkowice (2), Brzesko (3), Dębno (2), Dąbrowa Tarnowska (3), Skrzyszów (2), Tarnów (2), Wierzchosławice (2). Również i tę grupę gmin cechuje uniwersalność walorów lokalizacyjnych, dzięki czemu są atrakcyjne dla ogółu rozpatrywanych rodzajów działalności.

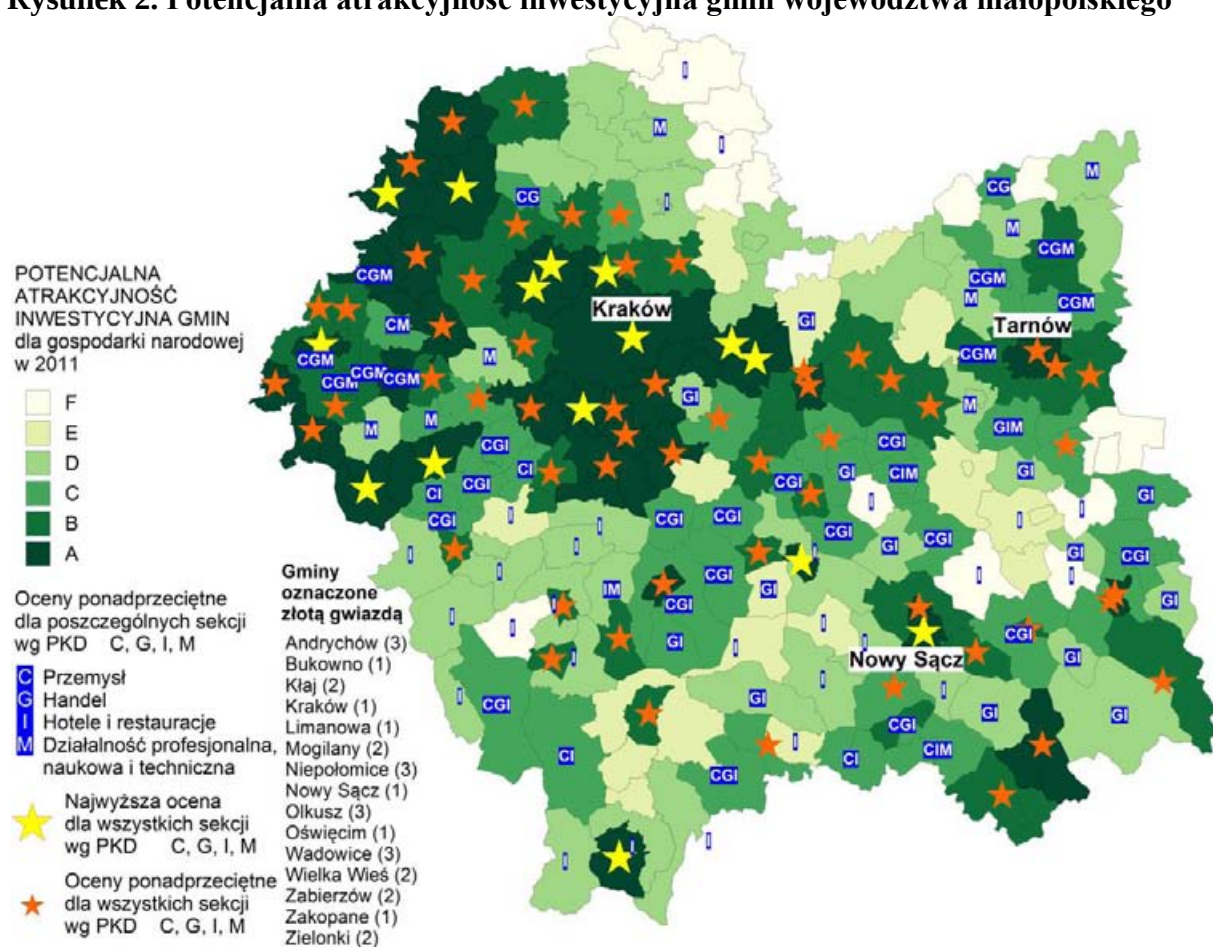
Cecha ta nie występuje natomiast we wszystkich gminach zaliczonych do klasy C. Warunek ten spełniły tylko gminy: Terespol (1), Parczew (3), Opole Lubelskie (3) – patrz tablica 3 w aneksie.

W odniesieniu do poszczególnych sekcji oprócz już wcześniej wymienionych należy wyróżnić następujące gminy klasy C:

- Nowy Wiśnicz (3), Rzezawa (2), Trzciana (2), Żegocina (2), Iwanowice (2), Sułoszowa (2), Wiśniowa (2), Gdów (2), Biecz (3), Gorlice (2), Sękowa (2), Dobra (2), Jodłownik (2), Laskowa (2), Mszana Dolna (2), Chelmec (2), Gródek nad Dunajcem (2), Grybów (2), Kamionka Wielka (2), Piwniczna-Zdrój (3), Stary Sącz (3), Szczawnica (3), Czarny Dunajec (2), Czorsztyn (2), Jabłonka (2), Łapsze Niżne (2), Spytkowice (2), Babice (2), Polanka Wielka (2), Zembrzyce (2), Brzeźnica (2), Kalwaria Zebrzydowska (3), Lanckorona (2), Mucharz (2), Stryszów (2), Czehów (3), Gnojnik (2), Bolesław (2), Lisia Góra (2), Tuchów (3), Żabno (3) - dla sekcji C,
- Drwinia (2), Lipnica Murowana (2), Nowy Wiśnicz (3), Rzezawa (2), Trzciana (2), Żegocina (2), Iwanowice (2), Sułoszowa (2), Wiśniowa (2), Biskupice (2), Gdów (2), Biecz (3), Gorlice (2), Lipinki (2), Moszczenica (2), Ropa (2), Sękowa (2), Dobra (2), Jodłownik (2), Laskowa (2), Mszana Dolna (2), Niedźwiedź (2), Słopnice (2), Gródek nad Dunajcem (2), Łabowa (2), Łososina Dolna (2), Stary Sącz (3), Ochotnica Dolna (2), Oświęcim (2), Zembrzyce (2), Brzeźnica (2), Kalwaria Zebrzydowska (3), Stryszów (2), Gnojnik (2), Bolesław (2), Dąbrowa Tarnowska (3), Gromnik (2), Lisia Góra (2), Pleśna (2), Tuchów (3), Wierzchosławice (2), Żabno (3), Szerzyny (2) - dla sekcji G,
- Drwinia (2), Rzezawa (2), Iwanowice (2), Raclawice (2), Lubień (2), Biskupice (2), Gdów (2), Gorlice (2), Lipinki (2), Łużna (2), Moszczenica (2), Ropa (2), Limanowa (2), Łukowica (2), Korzenna (2), Podegrodzie (2), Czarny Dunajec (2), Brzeszcze (3), Chelmek (3), Osiek (2), Mucharz (2), Spytkowice (2), Stryszów (2), Brzesko (3), Czehów (3), Dębno (2), Gnojnik (2), Iwkowa (2), Ciężkowice (3), Pleśna (2), Rzepiennik Strzyżewski (2), Skrzyszów (2), Szerzyny (2), Tarnów (1) - dla sekcji I,
- Nowy Wiśnicz (3), Rzezawa (2), Żegocina (2), Czernichów (2), Iwanowice (2), Jerzmanowice-Przeginia (2), Miechów (3), Lubień (2), Sułkowice (3), Gdów (2), Gorlice (2), Sękowa (2), Tymbark (2), Grybów (1), Chelmec (2), Kamionka Wielka (2), Piwniczna-Zdrój (3), Stary Sącz (3), Czorsztyn (2), Rabka-Zdrój (3), Spytkowice (2), Babice (2), Polanka Wielka (2), Przeciszów (2), Jordanów (1), Brzeźnica (2), Spytkowice (2), Tomice (2), Wieprz (2), Olesno (2), Szczucin (3), Pleśna (2), Radłów (3), Skrzyszów (2), Tuchów (3), Wojnicz (3) - dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa małopolskiego zawiera rysunek 4.

Rysunek 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa małopolskiego

Źródło: opracowanie własne.

4. Wsparcie instytucjonalne inwestora i przedsiębiorcy w województwie

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. następujące podmioty:

- izby gospodarcze: Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie, Izba Przemysłowo - Handlowa w Tarnowie, Małopolska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie, Brytyjsko-Polska Izba Handlowa w Krakowie, Krakowska Izba Turystyki,
- stowarzyszenia (w tym centra biznesu): Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (CITTRU), Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej, Centrum Transferu Technologii Medycznych Park Technologiczny w Krakowie, Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości w Krakowie, Tarnowskie Centrum Informacji, Centrum Transferu Technologii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Centrum Nowych Technologii Komputerowych Metalurgii i Inżynierii Materiałowej w Krakowie, Branżowy Punkt Kontaktowy Ds. Programów Unii Europejskiej Przy Platformie Technologicznej Odlewnictwa Polskiego (BPKO) w Krakowie, Krakowska Kongregacja Kupiecka, Krakowskie Towarzystwo Przemysłowe,
- inkubatory przedsiębiorczości: Inkubator Technologiczny Krakowskiego Parku Technologicznego, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości Kraków,
- Parki (technologiczne, naukowo-badawcze, przemysłowe): Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o., Małopolskie Parki Przemysłowe Sp.z o.o. w Krakowie,
- ośrodki doradztwa (w tym: doradztwa personalnego, rolniczego): Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach,
- instytucje finansowe (fundusze poręczeniowe i gwarancyjne): Małopolski Regionalny Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o. w Krakowie,
- inne: Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Krakowie, Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej SA w Chrzanowie, Agencja Rozwoju Miasta SA w Krakowie, Agencja Rozwoju Gospodarczego Kraków-Wschód Sp. z o.o., Agencja Rozwoju Regionu Kluczewskiego S.A., Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości – Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy Delegatura Regionalna w Krakowie, Małopolska Agencja Energii i Środowiska sp. z o.o. w Krakowie, Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o., Sądecka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Nowym Sączu, Nordic House w Krakowie, Małopolska Organizacja Turystyczna w Krakowie, Fundacja Rozwoju Regionu Rabka.

Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (CITTRU). Oferta obejmuje m.in. innowacje i transfer technologii, promocję nauki oraz wsparcie w pozyskiwaniu funduszy na rozwój uczelni. Zespół ds. Innowacji CITTRU wspiera współpracę nauki z biznesem, m.in. poprzez: koordynację i finansowanie procesu patentowania wynalazków, wdrażanie wyników badań naukowych, organizację innych form współpracy naukowców i przedsiębiorców (np. wspólnych projektów badawczo-wdrożeniowych, badań zleconych), przygotowanie ofert

technologicznych opartych o innowacje opracowane na UJ, wydawanie opinii o innowacyjności dla technologii stosowanych w przedsiębiorstwach. Na stronie internetowej jest zamieszczona baza ofert technologicznych zawierająca opisy innowacji opracowanych i rozwijanych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości UJ oferuje wsparcie szkoleniowo-doradcze dla firm oraz osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej. (www.citru.uj.edu.pl/, 30.10.2013.).

Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej. Oferta Centrum obejmuje m.in.: płatne staże pracowników naukowych w firmach, płatne staże pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych, poszukiwanie partnerów do wykonania szkoleń, przygotowanie ofert handlowych i technologicznych na rynki zagraniczne, promocję rodzimych firm i technologii na rynku międzynarodowym, wyjazdy na targi branżowe, organizację zagranicznych misji gospodarczych, wyszukiwanie partnerów do współpracy technologicznej, analizę rynków zagranicznych pod kątem wybranych technologii, asystę w negocjacjach biznesowych z partnerami zagranicznymi, świadczenie usług informacyjnych i doradczych w sieci Punktów Konsultacyjnych Krajowego Systemu Usług. Asystowanie w kontaktach naukowców-obejmuje m.in. informowanie oraz aktywną promocję wyników prac badawczych powstających na Politechnice Krakowskiej wśród przedsiębiorców, wyszukiwanie możliwości realizacji zleceń z przemysłu w ramach rozwiązań oferowanych przez zespoły badawcze na uczelni, wyszukiwanie źródeł dofinansowania prac badawczo-wdrożeniowych realizowanych przez pracowników Politechniki Krakowskiej na rzecz podmiotów zewnętrznych i dopasowanie ich do potrzeb klienta. (www.transfer.edu.pl/, 30.10.2013.).

Centrum Transferu Technologii Medycznych Park Technologiczny w Krakowie. Oferta Centrum dla przedsiębiorstw dotyczy m.in. kompleksowej obsługi firm oraz instytucji zainteresowanych współpracą ze szpitalem (np. przygotowanie indywidualnych warunków kooperacji, konstrukcja umowy partnerskiej, obsługa administracyjna, księgowa i prawna konsorcjum, pomoc w aplikowaniu o zewnętrzne źródła finansowania). Centrum świadczy usługi w zakresie kreowania i moderowania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami naukowymi oraz badawczo-rozwojowymi w sektorze bio science (np. pozyskiwanie partnerów do projektów, organizacja spotkań, seminariów, warsztatów i konferencji, mediacja pomiędzy partnerami, konstruowanie umów partnerskich, pomoc w kwestiach prawnych i księgowych, analiza potencjalnych źródeł finansowania projektów, coaching projektów). Centrum świadczy pomoc dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony własności intelektualnej, komercjalizacji efektów prac badawczo - rozwojowych, pomoc w aplikowaniu o zewnętrzne źródła finansowania projektów. Oferta Centrum obejmuje szkolenia oraz konsultacje dla firm i instytucji z zakresu: zarządzania własnością intelektualną, transferu wiedzy i technologii, komercjalizacji, kreowania innowacji, pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania na innowacyjne projekty. (www.ctt.krakow.pl/, 30.10.2013.).

Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o. (posiada status SSE). Park oferuje usługi doradcze, szkoleniowe (związane m.in. z prowadzeniem biznesu i rozwijaniem profilu technologicznego przedsiębiorstwa), wynajem powierzchni biurowych oraz usługi dla inwestorów i eksporterów - Centrum Business in Małopolska (CeBiM). Na terenie Parku działa **Inkubator Technologiczny KPT** dla przedsiębiorstw z branży informatycznej, telekomunikacyjnej lub inżynierskiej. Najemcami powierzchni w inkubatorze są małe przedsiębiorstwa oraz mikrofirmy prowadzone przez absolwentów, doktorantów, studentów oraz pracowników naukowych krakowskich szkół wyższych (preferencyjne warunki cenowe udostępniania powierzchni biurowej przedsiębiorcom). Oferta dla firm obejmuje możliwość

finansowego wsparcia dla innowacyjnych przedsięwzięć w ramach Funduszu Załączkowego KPT poprzez obejmowanie udziałów w spółkach. Szczególną uwagę Funduszu przykuwają projekty z obszarów informatyki, telekomunikacji oraz branży inżynierskiej, tj. elektroniki użytkowej, nanotechnologii i mechatroniki. Oferta KPT obejmuje dla innowacyjnych firm z sektora ICT usługę „Wirtualne biuro” (przedsiębiorcy mają możliwość rejestracji firmy w siedzibie Krakowskiego Parku Technologicznego). Krakowski Park Technologiczny świadczy również usługi w zakresie doradztwa związanego z budowaniem sieci współpracy oraz tworzeniem klastrów. Z inicjatywy KPT powołane zostały trzy klastry: Małopolski Klaster Technologii Informacyjnych, Krakowska Strefa Dizajnu oraz Digital Entertainment Cluster. Ważnym przedsięwzięciem jest budowa Małopolskiego Parku Technologii Informacyjnych, który będzie oferować firmom z sektora ICT powierzchnie biurowe, nowoczesne laboratoria, usługi cloud computing oraz przestrzeń dla świadczenia usług doradczych i szkoleniowych. (<http://www.sse.krakow.pl/>, 30.10.2013.).

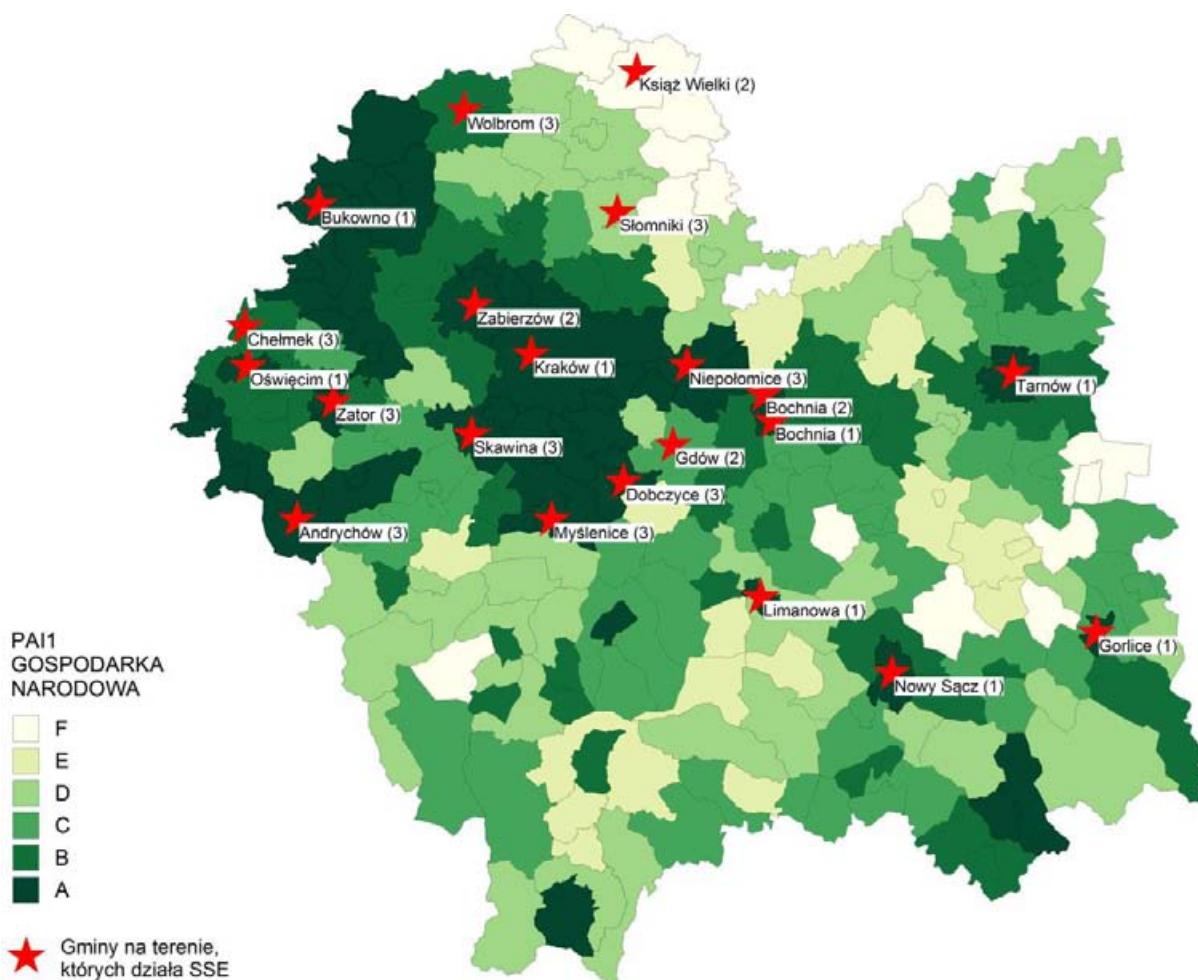
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Krakowie. Agencja oferuje usługi szkoleniowe, informacyjne, doradcze i finansowe. Oferta finansowa obejmuje pożyczki (na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz na rozwój mikro, małych i średnich firm). MARR pełniąc funkcję Regionalnej Instytucji Finansującej pośredniczy w udzielaniu dotacji na zadania związane z inwestycjami proinnowacyjnymi; wraz Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości wspiera rozwój instytucji otoczenia biznesu oraz działania skierowane na tworzenie pozabankowych źródeł finansowania, klastrów, sieci czy partnerstw i konsorcjów przedsiębiorstw. Oferta sprzedaży lub dzierżawy nieruchomości oraz wynajmu powierzchni w ramach MARR BUSINESS PARK przeznaczona jest dla firm poszukujących powierzchni magazynowych, parków produkcyjnych i centrów logistycznych. MARR realizuje projekt płatnych staży dla pracowników naukowych w małopolskich przedsiębiorstwach. W ramach stażu naukowcy opracowują lub wdrażają innowacyjne rozwiązania, które pozwolą firmie na rozwój i zwiększenie konkurencyjności. (www.marr.pl/, 30.10.2013.).

Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A. w Chrzanowie. Agencja prowadzi działalność szkoleniową oraz doradczo - informacyjną dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz dla osób planujących uruchomienie działalności gospodarczej. Oferta ARMZ obejmuje m.in.: bezpłatne usługi informacyjne w ramach Punktu Konsultacyjnego dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, pomoc w uzyskaniu pożyczek i poręczeń kredytowych (w tym z Funduszu Pożyczkowego ARMZ dla mikro małych i średnich przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą oferującego preferencyjne pożyczki na inwestycje, a także pośrednictwo w uzyskaniu preferencyjnych poręczeń kredytowych w ramach Małopolskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.), pomoc w zakresie aplikacji o dotacje z Unii Europejskiej oraz innych zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej. (<http://armz.pl/>, 30.10.2013.).

Specjalne strefy ekonomiczne w województwie małopolskim - efekty funkcjonowania

Na terenie województwa małopolskiego funkcjonują 3 specjalne strefy ekonomiczne: Krakowska, Mielecka i Katowicka. Do końca 2012 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 8 miast i 13 gmin - zob. rys. 5.

Rys. 6. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa małopolskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1996 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2012 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 1,9 mld zł, co stanowi 2% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 6,9 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 4% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4).

Tab. 4. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na koniec 2012 r.

Nazwa SSE i podstrefy	Powiat, gmina	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w przychodach lub zatrudnieniu)	Skumulowane nakłady inwestycyjne na koniec 2012 r. w mln zł	Liczba miejsc pracy na koniec 2012 r.
Krakowska SSE/ Podstrefa Bochnia	Powiat bocheński, gmina Bochnia (1)	papier i wyroby z papieru	6,40	
Krakowska SSE/ Podstrefa Bochnia	Powiat bocheński, gmina Bochnia (2)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Skawina	Powiat krakowski, gmina Skawina (3)	artykuły spożywcze	21,00	
Krakowska SSE/ Podstrefa Słomniki	Powiat krakowski, gmina Słomniki (3)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Zabierzów	Powiat krakowski, gmina Zabierzów (2)	usługi związane z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych, usługi prawne, rachunkowo-księgowe i doradztwa podatkowego,	68,50	2 479
Krakowska SSE/ Podstrefa Książ Wielki	Powiat miechowski, gmina Książ Wielki (2)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Dobczyce	Powiat myślenicki, gmina Dobczyce (3)	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego	20,75	53
Katowicka SSE/ Podstrefa Jastrzębsko-Żorska	Powiat myślenicki, gmina Myślenice (3)	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń,	48,83	194
Krakowska SSE/ Podstrefa Gdów	Powiat wielicki, gmina Gdów (2)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Niepołomice	Powiat wielicki, gmina Niepołomice (3)	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy	708,74	908
Krakowska SSE/ Podstrefa Kraków Nowa Huta	Powiat m.Kraków, gmina Kraków (1)	usługi związane z działalnością wydawniczą	732,08	2 447
Mielecka SSE/ Podstrefa Gorlice	Powiat gorlicki, gmina Gorlice (1)	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	103,44	398
Krakowska SSE/	Powiat limanowski,	brak inwestorów		

Podstrefa Limanowa	gmina Limanowa (1)			
Krakowska SSE/ Podstrefa Nowy Sącz	Powiat m.Nowy Sącz, gmina Nowy Sącz (1)	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	32,86	60
Krakowska SSE/ Podstrefa Bukowno	Powiat olkuski, gmina Bukowno (1)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Wolbrom	Powiat olkuski, gmina Wolbrom (3)			
Krakowska SSE/ Podstrefa Oświęcim	Powiat oświęcimski, gmina Oświęcim (1)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Chelmek	Powiat oświęcimski, gmina Chelmek (3)	brak inwestorów		
Krakowska SSE/ Podstrefa Zator	Powiat oświęcimski, gmina Zator (3)	artykuły spożywcze, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane,	11,54	15
Krakowska SSE/ Podstrefa Andrychów	Powiat wadowicki, gmina Andrychów (3)	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	69,39	244
Krakowska SSE/ Podstrefa Tarnów	Powiat m.Tarnów, gmina Tarnów (1)	chemikalia i wyroby chemiczne, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych,	99,21	170

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Krakowa i Niepołomic. W Krakowie zainwestowały: AZ, Al. Sp. z o.o. (Polska, konstrukcje metalowe), RR Donnelley Poland Sp. z o.o. (USA, poligrafia), Polski Asphalt Technic Sp. z o.o. (Szwecja, produkcja wyrobów niemetalicznych), Motorola Polska Electronics Sp. z o.o. (USA, elektronika), RR Donnelley Europe Sp. z o.o. (USA, poligrafia), Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. (Polska, R & D), Grupa Onet.pl S.A. (Holandia, oprogramowanie inf.), Ericpol Telecom Sp. z o.o. (Polska, informatyka), AMK Kraków S.A. (Polska, usługi instalowania maszyn, Comarch S.A (Polska, oprogramowanie inf.), Dream Lab Onet.pl Sp. z o.o. (Holandia, oprogramowanie inf.), AZ_SOFT Sp. z o.o. (Polska, call center), Elettric 80 Sp. z o.o. (Włochy, oprogramowanie inf.), Capita (Polska) Sp. z o.o. (Wielka Brytania, BPO). W Niepołomicach inwestycje zrealizowały: MAN Trucks Sp. z o.o. (Niemcy, motoryzacja), Meiler Polska Sp. z o.o. (Niemcy, motoryzacja), ACP Polska (Niemcy, motoryzacja), Nidec Motors&Actuators (Poland) (Japonia, motoryzacja), Food Care Sp. z o.o. (Niepołomice, spożywczy), Hannecard Polska, Polskie Zakłady Zbożowe „PZZ” w Krakowie S.A. (Polska, Produkty przemiału zbóż), FoodCare Sp. z o.o. (Polska, Produkcja napojów bezalkoholowych), Woodward Poland Sp. z o.o. (USA, Produkcja sterowniczych urządzeń elektrycznych i elektronicznych).

Zgodnie z planami rozwoju Krakowskiej SSE na terenie województwa małopolskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów sektora biotechnologii, farmacji, nowoczesnych usług badawczo-rozwojowych dla miasta Krakowa i terenu aglomeracji, inwestorów realizujących

projekty produkcyjne, przede wszystkim w branży motoryzacyjnej, chemicznej, budowlanej, maszynowej, spożywczej oraz tworzących centra logistyczne dla pozostałych terenów Małopolski - w przypadku Krakowskiej SSE. W przypadku pozostałych stref preferowane są inwestycje wykorzystujące lokalny potencjał.

Gmina na 5

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej już po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz ocena kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin. Efektem badania jest ranking Gmina na 5!, który nagradza tym tytułem jednostki samorządu terytorialnego wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji. Badania prowadzone są metodą tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A wg rankingu PAI 2010.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem "Gminy na 5!" wyróżniono 90 gmin, z czego 8 z terenu województwa małopolskiego (tab. 5).

Tabela 5. Gminy województwa małopolskiego nagrodzone tytułem Gminy na 5!

Lokata w rankingu	Gmina	Ocena witryn internetowych	Ocena korespondencji w języku polskim	Ocena korespondencji w języku angielskim	Suma
35	Wielka Wieś (2)	13,0	11,0	0,0	24,0
36	Zabierzów (2)	11,0	9,0	4,0	24,0
42	Trzebinia (3)	12,5	11,0	0,0	23,5
60	Mogilany (2)	13,0	5,0	3,0	21,0
61	Tarnów (1)	11,0	10,0	0,0	21,0
73	Oświęcim (1)	12,0	8,0	0,0	20,0
74	Zator (3)	7,0	13,0	0,0	20,0
75	Tarnów (2)	7,0	13,0	0,0	20,0

Źródło: Opracowanie własne.

Na wyróżnienie gminy zasłużyły z uwagi na czytelną, i estetyczną stronę internetową urzędu, na której zamieszczone są przydatne informacje dla inwestora oraz dbałość o pozycjonowanie swojej marki na portalach społecznościowych.

Dodatkowo Zator i Tarnów zasługują również na pochwałę z uwagi na kompleksową treść i szybkość odpowiedzi na maile w języku polskim. W celu pozyskania inwestora miasto przedstawiło informacje na temat dofinansowania zwrotnego do inwestycji.

5. Mocne i słabe strony województwa

Województwo małopolskie jest regionem o silnie zarysowanej specyfice, mającej wpływ na jego mocne i słabe strony. Jeśli dokonamy ich podziału w zależności od głównych uwarunkowań i czynników lokalizacji inwestycji, ujętych w mikroklimatach tworzących oceny potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, to można je pogrupować w mocne strony (mikroklimaty o ocenach A, B lub C) oraz słabe strony (mikroklimaty o ocenach D, E lub F) - patrz tabela 6.

Tabela 6. Mocne i słabe strony województwa małopolskiego

Mocne strony województwa wg mikroklimatów IP SGH	Słabe strony województwa wg mikroklimatów IP SGH
Gospodarka narodowa	
Mikroklimat zasoby pracy klasa A Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Mikroklimat społeczny klasa C Mikroklimat administracja klasa B Mikroklimat innowacyjność klasa A Rentowność przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat rynkowy klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Rentowność majątku trwałego klasa D Nakłady inwestycyjne klasa E
Przemysł kapitałochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat społeczny klasa B Mikroklimat rynkowy klasa B Mikroklimat administracja klasa A Mikroklimat innowacyjność klasa A Rentowność majątku trwałego klasa A Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa B	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa F
Przemysł pracochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat społeczny klasa C Mikroklimat rynkowy klasa C Mikroklimat administracja klasa B Rentowność majątku trwałego klasa A Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa B	
Handel	
Mikroklimat zasoby pracy klasa C Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Mikroklimat rynkowy klasa C Mikroklimat administracja klasa C Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat społeczny klasa D Rentowność majątku trwałego klasa F

Turystyka	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat społeczny klasa B Mikroklimat rynkowy klasa A Mikroklimat administracja klasa C Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa E Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	
Mikroklimat zasoby pracy klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat społeczny klasa C Mikroklimat administracja klasa C Mikroklimat innowacyjność klasa B Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa A	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Rentowność majątku trwałego klasa E

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań Instytutu Przedsiębiorstwa SGH.

Podsumowanie

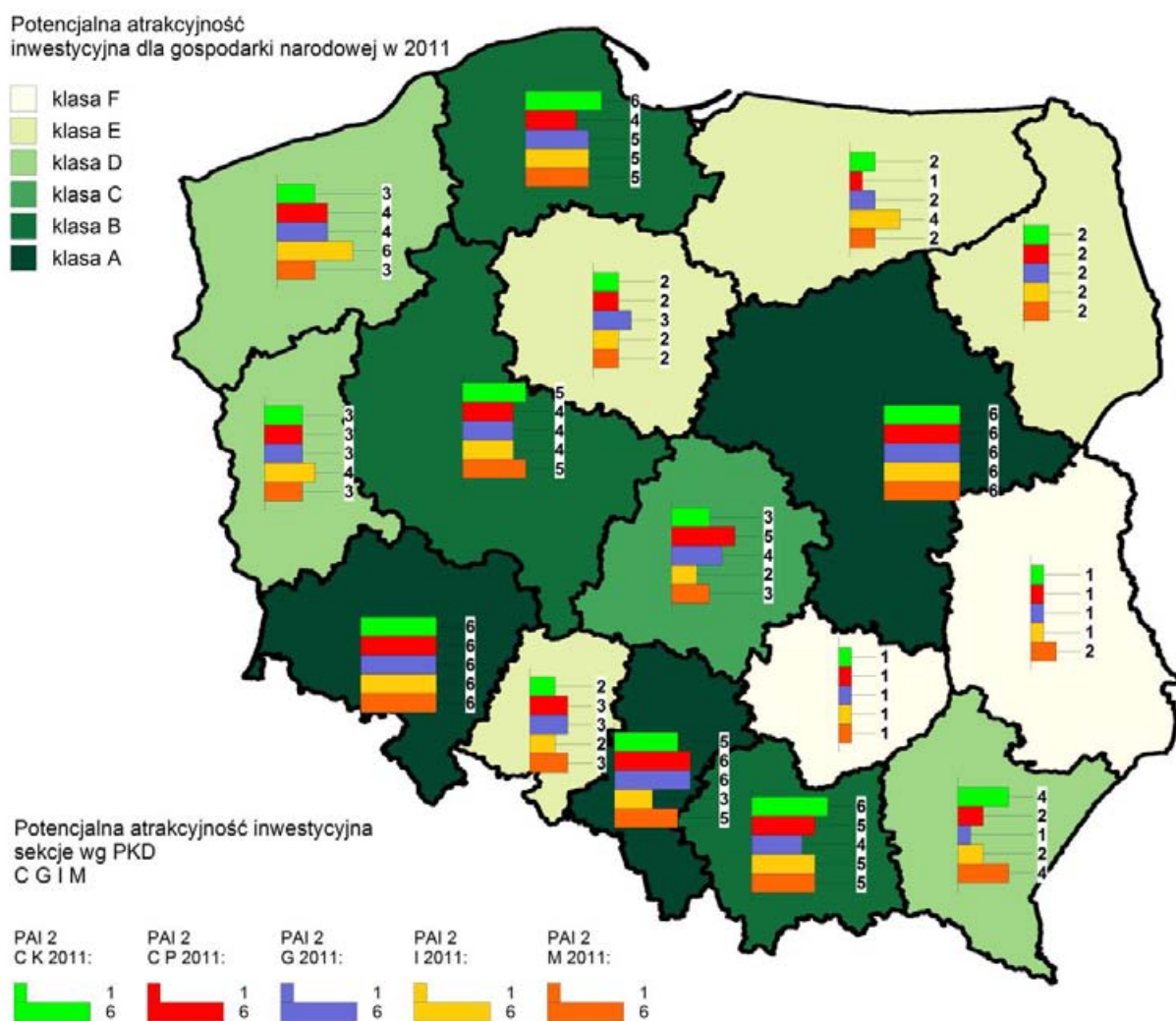
Lokomotywami rozwoju województwa małopolskiego są miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz, Tarnów, powiaty ziemskie: wielicki, myślenicki i oświęcimski, jak również powstałe w tym regionie specjalne strefy ekonomiczne.

W związku z konkurencyjnością średnich i dużych przedsiębiorstw województwo jest predestynowane do **tworzenia klastrów międzyregionalnych**, zwłaszcza w takich sektorach, jak: produkcja odzieży, produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, produkcja urządzeń elektrycznych, produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli, przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw, produkcja obuwia, produkcja sprzętu (tele) komunikacyjnego, produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej, produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia.

Może także rozwijać **inteligentne specjalizacje** na bazie konkurencyjnych dużych i średnich przedsiębiorstw **w sektorach wysokiej techniki**: produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, produkcja urządzeń elektrycznych, produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli, **w sektorach średnio-niskiej techniki**: produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, naprawa i konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, a także **w sektorze niskiej techniki**: produkcja odzieży.

ANEKS

Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

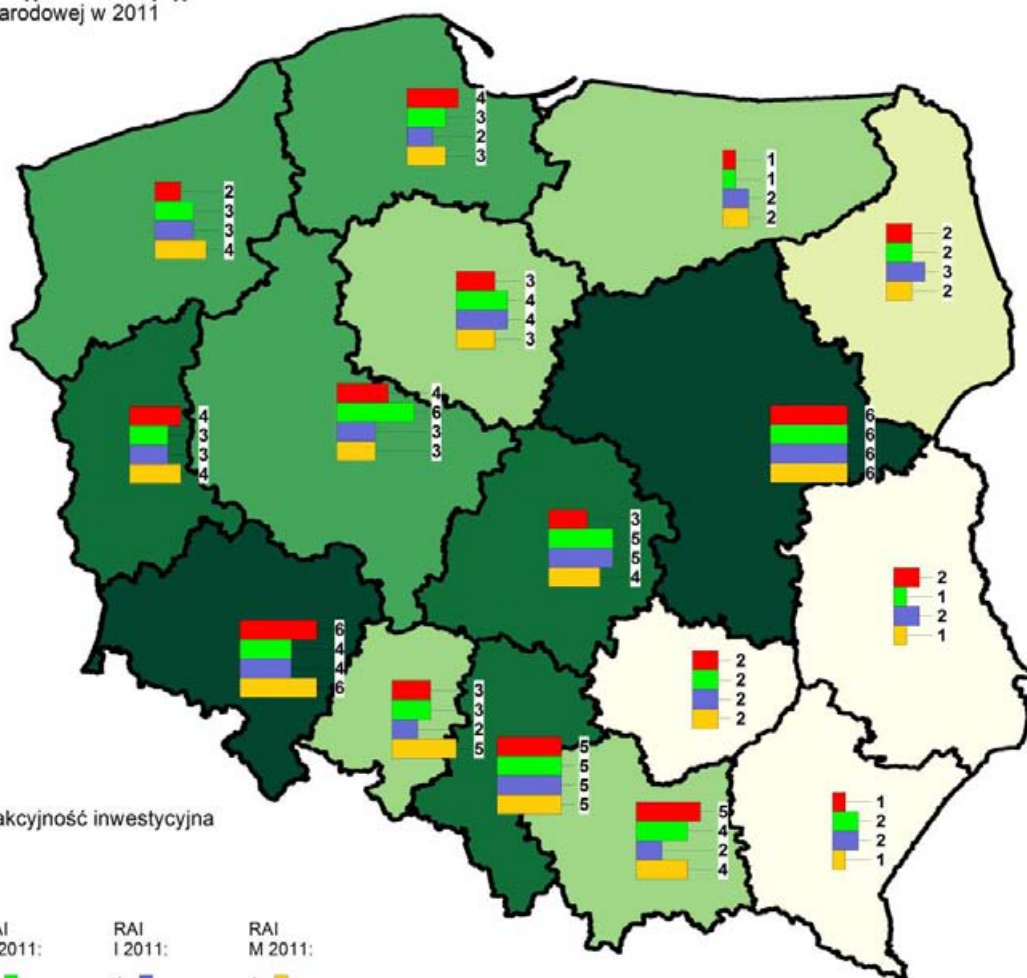

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna
dla gospodarki narodowej w 2011

- klasa F
- klasa E
- klasa D
- klasa C
- klasa B
- klasa A

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorne zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	ŁÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	D	F	D	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	B
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	E	D	E	B	A	F	E	B	D
RAI GN	A	D	F	B	B	D	A	D	F	E	C	B	F	D	C	C
PAI1 C	A	D	F	D	C	C	A	D	E	F	B	A	F	E	B	B
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	A	A	E	C	E	A	B	F	E	B	D
PAI2 C PRACA	A	E	F	D	B	B	A	D	E	E	C	A	F	F	C	C
RAI C	A	D	E	C	D	B	A	D	F	E	C	B	E	F	C	E
PAI1 G	A	F	F	B	E	B	A	D	D	F	A	C	F	C	C	B
PAI2 G	A	D	F	D	C	C	A	D	F	E	B	A	F	E	C	C
RAI G	C	C	F	D	B	C	A	D	E	E	D	B	E	F	A	D
PAI1 I	B	E	F	C	E	B	A	E	E	E	A	C	F	C	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	C	C	E	D	B	E	A	E	E	D	E	B	E	E	D	D
PAI1 M	A	E	F	D	D	C	A	D	D	E	B	A	F	D	B	B
PAI2 M	A	E	E	D	D	B	A	D	C	E	B	B	F	E	B	D
RAI M	A	D	F	C	C	C	A	B	F	E	D	B	E	E	D	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 2. Ocena atrakcyjności na podstawie unijnego wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI UE w roku 2011

	Mikroklimat Kapitał Ludzki	Mikroklimat Rynkowy	Mikroklimat Innowacyjność	Wskaźnik syntetyczny
Dolnośląskie	B	D	D	D
Kujawsko-Pomorskie	B	E	F	E
Lubelskie	B	F	E	F
Lubuskie	A	F	E	E
Łódzkie	A	E	E	E
Małopolskie	C	E	E	E
Mazowieckie	A	C	B	B
Opolskie	C	F	E	F
Podkarpackie	C	F	E	F
Podlaskie	B	F	E	F
Pomorskie	B	D	D	D
Śląskie	B	D	E	D
Świętokrzyskie	A	F	F	F
Warmińsko-Mazurskie	B	F	E	F

Wielkopolskie	A	E	E	E
Zachodniopomorskie	C	E	E	E

Źródło: opracowanie własne na podstawie obliczeń H. Godlewskiej-Majkowskiej i M. Czerneckiego, wykonanych w ramach realizacji badania statutowego: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów a lokalizacja przedsiębiorstwa w gospodarce globalnej* (zespół: dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska prof. SGH – kierownik badania, dr P. Bartoszczuk, dr P. Zarębski, mgr M. Typa, mgr M. Czernecki).

Tabela 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa małopolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Kraków	0,356	A	A	A	A	A
Tarnów	0,315	A	A	A	B	A
Nowy Sącz	0,315	A	A	A	A	A
Powiat wielicki	0,293	A	B	A	A	B
Powiat myślenicki	0,267	B	C	C	C	D
Powiat oświęcimski	0,265	B	C	B	B	C
Powiat olkuski	0,264	C	B	C	C	C
Powiat krakowski	0,263	C	B	C	C	C
Powiat chrzanowski	0,258	C	C	C	D	C
Powiat bocheński	0,250	C	C	C	C	C
Powiat tatrzański	0,245	C	D	D	A	D
Powiat tatrzański	0,245	C	D	D	A	D

Źródło: jak do tab. 1.

Tabela 4. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa małopolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gminy	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Kraków (1)	0,281	A	A	A	A	A
Gorlice (1)	0,261	A	A	A	B	A
Niepołomice (3)	0,259	A	A	A	A	A
Oświęcim (1)	0,259	A	A	A	A	A
Bochnia (1)	0,252	A	A	A	B	A
Limanowa (1)	0,251	A	A	A	A	A
Wielka Wieś (2)	0,251	A	A	A	A	A
Tarnów (1)	0,251	A	A	A	C	A
Zielonki (2)	0,250	A	A	A	A	A
Nowy Sącz (1)	0,249	A	A	A	A	A
Zabierzów (2)	0,244	A	A	A	A	A
Bukowno (1)	0,241	A	A	A	A	A
Myślenice (3)	0,241	A	A	A	A	B
Olkusz (3)	0,241	A	A	A	A	A
Zakopane (1)	0,240	A	A	A	A	A
Skawina (3)	0,237	A	A	A	B	A
Dobczyce (3)	0,235	A	A	A	B	A

Kęty (3)	0,235	A	A	A	B	A
Zator (3)	0,233	A	A	A	D	B
Andrychów (3)	0,232	A	A	A	A	A
Chrzanów (3)	0,231	A	A	B	D	A
Mogilany (2)	0,230	A	A	A	A	A
Alwernia (3)	0,229	A	A	A	B	A
Wadowice (3)	0,227	A	A	A	A	A
Mszana Dolna (1)	0,227	A	A	A	A	B
Kłaj (2)	0,222	A	A	A	A	A
Brzeszcze (3)	0,222	A	A	A	C	B
Wieliczka (3)	0,222	A	A	B	A	A
Świątniki Górne (3)	0,221	A	A	A	B	B
Trzebinia (3)	0,221	A	A	B	B	A
Bolesław (2)	0,220	A	A	A	B	B
Krynica-Zdrój (3)	0,220	A	A	B	A	A
Klucze (2)	0,220	A	A	A	B	B
Siepraw (2)	0,217	A	B	A	B	B
Krzeszowice (3)	0,216	B	A	A	B	B
Sucha Beskidzka (1)	0,215	B	A	A	A	B
Łapanów (2)	0,215	B	B	B	A	B
Michałowice (2)	0,214	B	B	B	B	B
Grybów (1)	0,212	B	B	A	B	C
Nowy Targ (1)	0,211	B	B	B	A	B
Wolbrom (3)	0,211	B	B	B	A	B
Skała (3)	0,209	B	B	B	B	B
Osiek (2)	0,209	B	B	B	C	B
Libiąż (3)	0,209	B	B	B	B	B
Liszki (2)	0,208	B	B	B	A	B
Bochnia (2)	0,208	B	B	B	A	B
Rytro (2)	0,208	B	B	B	A	D
Chelmek (3)	0,207	B	B	B	C	B
Dębno (2)	0,206	B	B	B	C	B
Przeciszów (2)	0,206	B	B	B	D	C
Jerzmanowice-Przegonia (2)	0,206	B	B	B	B	C
Tarnów (2)	0,206	B	B	B	B	B
Tymbark (2)	0,206	B	B	B	A	C
Wierzchosławice (2)	0,205	B	B	C	E	B
Muszyna (3)	0,205	B	B	B	A	B
Brzesko (3)	0,204	B	B	B	C	B
Kocmyrów-Luborzyca (2)	0,204	B	B	B	B	B
Jordanów (1)	0,203	B	B	B	A	C
Skrzyszów (2)	0,203	B	B	B	C	C
Spytkowice (2)	0,203	B	B	B	C	C
Spytkowice (2)	0,203	B	C	B	A	C
Dąbrowa Tarnowska (3)	0,202	B	B	C	D	B
Oświęcim (2)	0,202	B	B	C	E	B
Żegocina (2)	0,202	B	C	C	B	C

Kamionka Wielka (2)	0,200	B	C	B	A	C
Rabka-Zdrój (3)	0,200	B	B	B	A	C
Sułkowice (3)	0,200	B	B	B	B	C
Chełmiec (2)	0,198	B	C	B	B	C
Polanka Wielka (2)	0,198	B	C	B	D	C
Rzezawa (2)	0,198	B	C	C	C	C
Sękowa (2)	0,198	B	C	C	A	C
Gdów (2)	0,196	C	C	C	C	C
Czchów (3)	0,195	C	C	D	C	B
Żabno (3)	0,194	C	C	C	E	B
Czorsztyn (2)	0,194	C	C	B	A	C
Brzeźnica (2)	0,192	C	C	C	B	C
Gródek nad Dunajcem (2)	0,191	C	C	C	A	D
Piwniczna-Zdrój (3)	0,190	C	C	D	A	C
Stary Sącz (3)	0,190	C	C	C	B	C
Nowy Wiśnicz (3)	0,190	C	C	C	A	C
Kalwaria Zebrzydowska (3)	0,189	C	C	C	B	D
Laskowa (2)	0,188	C	C	C	B	D
Tuchów (3)	0,188	C	C	C	B	C
Łapsze Niżne (2)	0,187	C	C	B	A	D
Lisia Góra (2)	0,187	C	C	C	E	B
Jabłonka (2)	0,186	C	C	B	B	D
Gorlice (2)	0,186	C	C	C	C	C
Czarny Dunajec (2)	0,185	C	C	D	C	D
Iwanowice (2)	0,185	C	C	C	C	C
Trzciana (2)	0,184	C	C	C	B	E
Wiśniowa (2)	0,183	C	C	C	A	D
Biecz (3)	0,183	C	C	C	A	D
Bolesław (2)	0,183	C	C	C	F	D
Grybów (2)	0,183	C	C	B	B	D
Sułoszowa (2)	0,183	C	C	C	D	D
Stryków (2)	0,182	C	C	C	C	D
Szczawnica (3)	0,182	C	C	D	A	D
Zembrzyce (2)	0,182	C	C	C	B	D
Jodłownik (2)	0,181	C	C	C	B	D
Lanckorona (2)	0,181	C	C	D	B	D
Babice (2)	0,181	C	C	D	D	C
Mszana Dolna (2)	0,181	C	C	C	A	D
Pleśna (2)	0,181	C	D	C	C	C
Tomice (2)	0,180	C	D	D	E	C
Dobra (2)	0,180	C	C	C	B	D
Niedzwiedź (2)	0,180	C	D	C	B	D
Szerzyny (2)	0,180	C	D	C	C	D
Mucharz (2)	0,179	C	C	D	C	D
Gnojnik (2)	0,179	C	C	C	C	E
Lipnica Murowana (2)	0,179	C	D	C	B	D

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2013).